

Tittelintuure (Rompanruoja)

Oli muinoin köyhä mylläri, jolla oli tytär ihana. Hän kerta kuninkaan puheille sattui ja sanoi silloin, arvollisemmalta muka näyttääksensä: "onhan minulla tytär semmoinen, joka oljesta osaa kehrätä kultaa." Kuningas mylläriille vastasi: "noh sepä vasta konsti minun mielehiseni; jos tyttäres on niin näppärä, kuten kehut, lähetä hänet huomenna minun linnaani, minä hänen taitavuuttansa koetella tahdon." Sitten toisena päivänä tytön tultua kuningas hänen vei kamariin, joka oli olkia täynnänsä, sekä antoi hänelle rukin ja vyhdin-puun sanoen: "ryhdy nyt heti työhön, ja jolleivät nämät oljet huomen-aamulla varahin ole kullaksi kehrättyinä, sinä kuoleman omaksi joudut." Sitten hän itse pani lukkahun kamarin oven, ja tyttö sinne jäi yksiksensä.

Siinä nyt istui myllärin tytär parka ihan ymmällänsä, mikä neuvoksi, sillä hän ei ensinkään ymmärtänyt, mitenkä oljista kävisi kultaa kehrääminen, ja hänen tuskansa vain kiihtyi kiihtymistänsä, kunnes hän viimein itkemään hyrähti. Silloin äkkiä aukeni ovi ja huonehesen astui mies pienoinen lausuen: "hyvää iltaa, myllärin-tytär neitsyeni! miksi noin katkerasti itket?" - "Voi, voi," vastasi tyttö, "minun pitäisi näistä oljista kultaa kehräämän, enkä ollenkaan ymmärrä, miten menetellä." Sanoipa silloin mies pieni: "mitä annat minulle, jos nämät kehrään sinun puolestas?" - "Minun kaulakoristeeni," tyttö vastata tokasi. Pikku mies kaula-koristeen otti sekä istui rukin äärehen, hyrr, yrr, yrr, kolmasti pyörä ympäri kieri, ja jo oli yksi rulla täynnä. Sitten hän toisen pisti karahan, ja hyrr, yrr, yrr, vain kolme pyöräystä, jopa sekin oli täytehen tullut, ja näin hän työskenteli aamuun asti, jolloin oli oljet kaikki kehrättyinä sekä kaikki rullat täynnänsä kultaa. Jo auringon noustessa tuli kuningas ja nähdessään noita kulta- kasoja sekä hämmästyti että ihastui; mutta kullan-himon villitsemänä hän vain enempää himoitsi. Sentähden hän myllärin tyttären lähetti toiseen vielä isompaan, oljilla täytettyyn kamariin, pannen tyttölle määräksi, että tuo yhtenä yönä nämätkin kehräisi, jollei häntä tuonelan tuville haluttaisi. Siinä lapsi rukka sitten neuvotonna istui itkemässä, mutta tulipa taas ovesta mies pieni ja puhui hänelle: "mitäs minulle annat, jos sinun puolestas oljet kehrään kullaksi?" - "Sormestani sormuksen," tyttö vastasi. Pikku mies tuon otti sekä rupesi taas kehräämisen toimeen, ja

ennen-kuin aamu koitti, oli jo kaikki oljet kiiltäväksi kullaksi kehrättyinä. Nuot kasat kuningasta kyllä ihastuttivat, mutta eipä hän vielä ollut kultaa saanut kylliksensä, vaan pani myllärin tyttären vieläkin isompaan huonehesen, joka oli olkia täpö täynnänsä, sekä sanoi: "vielä tänä yönä sinun pitää saada nämät kehrätyksi, mutta jos sinulta tämä onnistuu, olet minun puolisoskeni pääsevä." - "Vaikka hän onkin halpa myllärin-tytär," kuningas ajatteli, "ei koko mailmassa ole rikkaampaa vaimoa löydettävissäni." Kun sitten tyttönen oli yksiksensä jäänyt, tuli kolmannen erän hänen tykönsä tuo pikku mies, sanoen: "mitä minulle annat, jos vielä tämän kerran sinun puolestas kehrään nämät oljet?" - "Minulla ei enään ole mitään, jota sopisi antaa," vastasi tyttö. "Noh lupaappas sitten, että, jos kuninkaan puolisosksi pääset, sinä minulle annat ensimmäisen lapses." - "Kuka maar tietää, mitenkä vasta käynee," ajatteli myllärin tytär eikä ymmärtänyt, mistä hän muualta saisi apua hätähänsä: hän sentähden pikku miehelle lupasi, mitä tuo pyysi, ja mies siitä vielä kerran kehräsi oljet kullaksi. Ja kun aamulla huonehesen tullessansa kuningas näki kaiken käynehen hänen mieltänsä mukaan, pidettiin häät, ja kauniista myllärin-tyttärestä nyt tuli kuninkaan-puoliso.

Vuoden kuluttua tämä ihanan lapsen synnytti eikä pikku miestä enään muistanutkaan. Tuo silloin äkki-arvaamata hänen kamariinsa astui ja sanoi, "anna nyt minulle, mitä olet luvannut." Kuninkaanna pelästyi ja tarjosi miehelle kuningaskunnan kaikki rikkaudet, jos tämä äidin helmahan heittäisi lapsen, mutta mies pieni vastasi: "en vainenkaan siihen suostu, elävä ihmis-lapsi on minulle kallis-arvoisempi, kuin mailman kaikki aarteet." Silloin kuninkaanna rupesi valittamaan ja niin katkerasti itkemään, että pikku miehen tuli vaimo parkaa sääli; "kolme päivää sinulle annan aikaa," hän lausui, "jos ennen niitten kuluttua pääset nimeni perille, jääköhön lapsi sinun haltuhus."

Kaiken yötä kuninkaan puoliso nyt koetti mieleensä muistutella, mitä hän milloinkin oli nimiä kuullut, sekä pani liikkeelle lähettilään, valtakuntaa ristin rastin kiertelemään tiedustellen, mitä muita nimiä ehkä vielä löytyisi. Seuraavana päivänä pikku miehen palattua hän järjestänsä luetteli kaikki nimet, mitä tiesi, Makariukset, Polykronit ja Mamertukset, mutta aina

vain väitti mies pieni: "eipä tuo minun nimeni."
Toisena päivänä hän naapuristosta tarkasti tiedusteli, mitä käytettiin haukkuma-nimiä, sekä mainitsi sitten pikku miehelle jos joitakin, kysyen: "ehkä sinun nimesi lienee Hoikkasääri, Lampaanlapa taikka Kyrmynskä," mutta yhä vain tuli vastaukseksi: "eihän nimeni semmoinen." Kolmantena päivänä lähettiläs kotia palattuansa kertoi: "uutta nimeä en ainoatakaan ole saanut ongituksi, mutta kun metsän perukassa ratsastin sen korkean vuoren ohitse, jonka rotkoissa jänis ja kettu toisilleen hyvää yötä toivottavat, minä äkkäsin pienen huoneen, jonka edustalla paloi nuotio, ja nuotion ympärillä naurettavan kummallinen mies pikkurainen juoksenteli, hyppi yhdellä jalalla sekä huusi:

"tänään ma leivon, huomenna olvet taidolla teen, ylihuomenna ottaan kuninkaannalta lasta ma meen; hyv', ett'ei tiedä ainoakaan, että mua Tittelintuureksi kutsutaan."

Hyvinhän ymmärtänette, miten nyt kuninkaanna nimen kuultuansa ihastui, ja kun kohta sitten pikku mies huonehesen astui kysyen: "noh, rouva kuninkaanna, mikä on nimeni?" tämä vastasi: "varmaankin sinua sanotaan Jukaksi," - "Eipä vainen." - "Entä Matiksi." - "Eihän suinkaan."

"Ehkä Tittelintuure on nimesi?"

"Sen on sinulle itse paha-henki ilmoittanut, ompa tosiaankin," kiljasi pikku mies ja polki vihan vimmassa laattiaan oikeaa jalkaansa niin ankarasti, että se haaroihin asti maahan vajosi alas, ja sitten hän raivoissaan tarttui molemmin käsin vasempaan jalkahan, täten itse revästen ruumihinsa ihan halki.

* * *